

„Dionice širom svijeta u padu zbog straha od recesije u SAD-u“

UVOD

Članka „Dionice širom svijeta u padu zbog straha od recesije u SAD-u“ objavljen je na web stranici „Lider Media“, 10. ožujka 2025. te je dostupan na linku: [Recesija Amerika - Dionice Širom Svijeta Pale Zbog Straha od Usporavanja Američkog Gospodarstva](#). Naslovom samog članka se ističe značajan pad vrijednosti globalnih burzovnih indeksa 10. ožujka 2025. godine, a kao glavne uzroke navode se eskalirajuće zabrinutosti ulagača zbog mogućeg usporenja američkog gospodarskog rasta. Članak donosi izjave analitičara iz UBS-a o potencijalnim posljedicama Trumpove trgovinske politike, te njihove ocjene nesigurnosti tržišta. Nadalje, detaljno se promatraju reakcije američkih indeksa – S&P 500, Nasdaq 100, prinos na desetogodišnje obveznice – kao i pad vrijednosti europskih i azijskih blue-chip indeksa (Dax, Stoxx Europe 600, CSI 300, Hang Seng), s usporedbom kretanja od početka mjeseca do 2.5.2025. godine. Poseban fokus stavljen je na povećanu potražnju za obveznicama kao sigurnom investicijom u uvjetima volatilnosti, te analiziran sektor energetike i tehnoloških dionica. Stil autora je većinom objektivna, u trećem licu jednine s dominantnim iznošenjem činjenica, uz zabilježene stručne komentare i autorova predviđanja o daljnjem razvoju situacije.

Analiza u nastavku fokusirat će se na ispitivanje istinitosti navedenih tvrdnji, prvenstveno vezanih za kvantitativne podatke o dnevnim promjenama globalnih burzovnih indeksa i kretanjima dionica na dan 10.3.2025. Cilj je utvrditi jesu li navedene promjene točne te u kojoj su mjeri tržišni padovi povezani s gospodarskim prognozama o mogućoj recesiji u SAD-u. Korištenjem dostupnih podataka potvrdit će se utemeljenost naslova članka, kao i većine iznesenih činjenica u tekstu.

PREDSTAVLJANJE DOKAZA

U prvom odlomku članka iznesene su tri ključne tvrdnje koje se odnose na trgovinsku politiku predsjednika SAD-a Donalda Trumpa i njezin utjecaj na globalna tržišta. Provjera je izvršena usporedbom sadržaja s člankom Financial Timesa pod naslovom „*Trump does not rule out recession as he rejects business fears over tariffs*“, objavljenim 9. ožujka 2025. godine.

1. Tvrdnja: Trump vodi trgovinski rat

U članku Lidera navodi se da su ulagači zabrinuti zbog Trumpova trgovinskog rata i mogućeg negativnog utjecaja na gospodarstvo SAD-a i globalni rast.

Potvrdu ove tvrdnje pronalazimo u članku Financial Timesa, u kojem stoji:

“Komentari dolaze nakon tjedan dana preokreta i rasprodaje tržišta dionica dok su se tržišta trudila razjasniti Trumpov trgovinski rat koji se priprema...”

Također, navedeno je:

“Predsjednik je u utorak uveo 25-postotne carine na uvoz iz Kanade i Meksika prije nego što ih je povukao kasnije tijekom tjedna.”

Na temelju ovih navoda, može se potvrditi da je predsjednik Trump zaista provodio carinsku politiku koja se u tržišnim i medijskim krugovima tumačila kao trgovinski rat, zbog čega se tvrdnja smatra točnom.

2. Tvrdnja: Taj trgovinski rat šteti američkom gospodarstvu

U tekstu Lidera sugerira se da Trumpova carinska politika negativno utječe na američko gospodarstvo.

U članku Financial Timesa navodi se:

“Nameti su već izazvali značajne potrebe na tržištu dok tvrtke gomilaju materijale, pregledavaju poslovanje i pripremaju se za podizanje cijena.”

Nadalje, Trumpova izjava glasi:

“Trump je odbio isključiti bilo recesiju ili veću inflaciju, odbacujući brige oko poslovanja...”

Osim toga, Howard Lutnick, Trumpov ministar trgovine, priznao je:

“... da će neke od carina izazvati inflatorne pritiske.”

Iz ovih izjava jasno proizlazi da carinske mjere izazivaju poremećaje na tržištu, povećavaju neizvjesnost i potencijalno uzrokuju negativne ekonomske posljedice, uključujući inflaciju, zbog čega se tvrdnja smatra točnom.

3. Tvrdnja: Postoji zabrinutost investitora da su globalni rast i trgovina u opasnosti zbog toga

U Liderovom članku navodi se da investitori izražavaju zabrinutost zbog negativnog utjecaja trgovinskog rata na globalni rast i trgovinu.

U FT-ovom članku stoji:

“... rasprodaja tržišta dionica dok su se tržišta borila za jasnoću oko Trumpovog trgovinskog rata koji se sprema, a tvrtke su upozoravale na rast cijena.”

Ova rečenica potvrđuje prisutnost zabrinutosti među tržišnim akterima te reakciju tržišta na neizvjesnost izazvanu Trumpovim mjerama, zbog čega se tvrdnja smatra točnom.

Sve tri tvrdnje iz prvog odlomka članka Lider potvrđene su citatima iz vjerodostojnog izvora – Financial Timesa (9. ožujka 2025.) – te zadovoljavaju svih pet kriterija evaluacije (blizina, stručnost, rigoroznost, transparentnost i pouzdanost). Informacije su utemeljene na stvarnim političkim izjavama, tržišnim reakcijama i konkretnim ekonomskim pokazateljima, čime se potvrđuje njihova vjerodostojnost i točnost. U skladu s time, može se zaključiti da su navodi iz prvog odlomka članka točni, utemeljeni i relevantno potkrijepljeni.

Rb	Tvrdnja (doslovni navod iz <i>Lidera</i>)	Ključni dokaz	Kratka evaluacija (5 K-kriterija)	Presuda
1	„Trump vodi trgovinski rat.“	Financial Times, 9. ožujka 2025.: „... markets tried to make sense of Trump’s looming trade war...“ + citat o 25 % carina na uvoz iz Kanade i Meksika.	Proximity: FT objavljen dan prije Lidera. Expertise: FT-ov ekonomski desk s iskustvom u pokrivanju trgovinske politike. Rigor: navođenje konkretnih carinskih mjera i tržišnih posljedica. Transparency: jasan izvor i datacija. Reliability: visoko renomiran financijski izvor.	Vero
2	„Taj trgovinski rat šteti američkom gospodarstvu.“	FT: tvrtke „gomilaju materijale... pripremaju se za podizanje cijena“; izjava ministra trgovine Lutnicka o inflatornim pritiscima.	Proximity: izvor iz istog razdoblja kao Lider. Expertise: citira člana vlade i ekonomske izvore. Rigor: koristi ekonomske pokazatelje i političke izjave. Transparency: izravno navedene izjave s kontekstom. Reliability: FT + izjava ministra daju težinu.	Vero
3	„Investitori strahuju za globalni rast i trgovinu.“	FT: „sell-off in equities as markets struggled for clarity“; bilježi rasprodaju i rast cijena inputa.	Proximity: vremenski sinkronizirano s analizom. Expertise: novinari s burzovnog sektora. Rigor: spaja tržišne pokazatelje i ponašanje investitora. Transparency: izravni citati iz članka. Reliability: FT kao visoko vjerodostojan izvor.	Vero

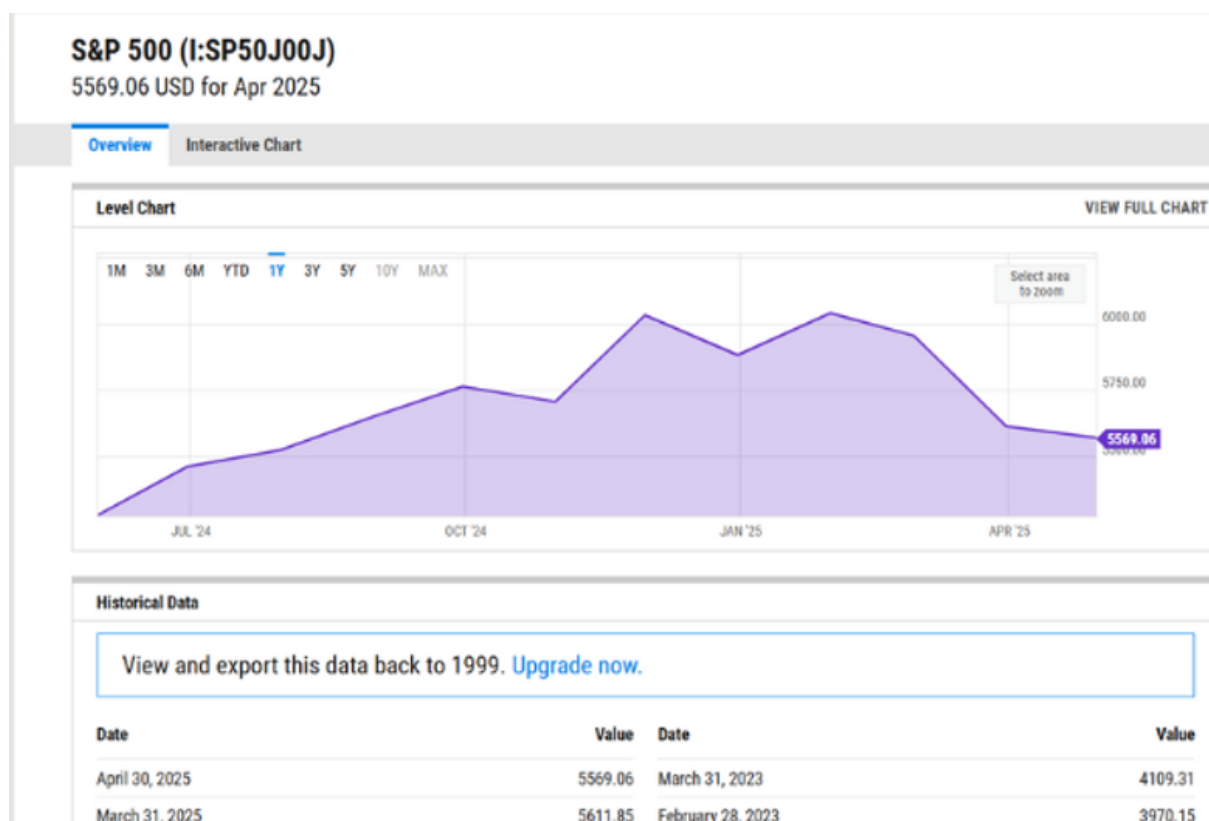
Ukupna presuda za odlomak 1: Vero — navodi su točni i ničim relevantnim neisključeni.

U drugom odlomku članka iznesene su tri tvrdnje vezane uz aktualna kretanja burzovnih indeksa na globalnoj razini. Slijedi provjera svake od navedenih tvrdnji na temelju vjerodostojnih izvora.

1. Tvrdnja: S&P 500 dosegao je najnižu razinu u proteklih šest mjeseci

Prema podacima dostupnima na stranici YCharts, indeks S&P 500 zatvorio je dan 31. ožujka 2025. na razini od 5.611,85 bodova, što predstavlja značajan pad u odnosu na prethodni mjesec kada je iznosio 5.954,50 bodova.

Grafikon 1: Indeks S&P 500

Izvor: https://ycharts.com/indicators/sp_500

Dodatno, Reuters u članku objavljenom 9. travnja 2025. izvještava:

"Posljednji put je zatvoren ispod 5.000 bodova 19. travnja prošle godine."

Tog dana S&P 500 zatvorio je na 4.982,77 bodova, što označava najnižu vrijednost u gotovo godinu dana. Oba izvora jasno ukazuju na to da je indeks doživio snažan pad te dosegao najnižu razinu u prethodnih šest mjeseci, zbog čega se tvrdnja smatra točnom.

2. Tvrdnja: Dionice diljem svijeta zabilježile su pad vrijednosti

Reuters u članku od 31. ožujka 2025. potvrđuje:

"Globalna tržišta dionica su pala... pri čemu je izbrisano više od 10 trilijuna dolara s glavnih tržišta."

Također su navedeni konkretni pokazatelji:

- Europski STOXX 600 indeks pao je za 1,51 %,
- Glavni indeksi u Frankfurtu, Londonu i Parizu pali su između 1,7 % i 2 %,
- MSCI Asia-Pacific indeks (izvan Japana) pao je za 1,9 %.

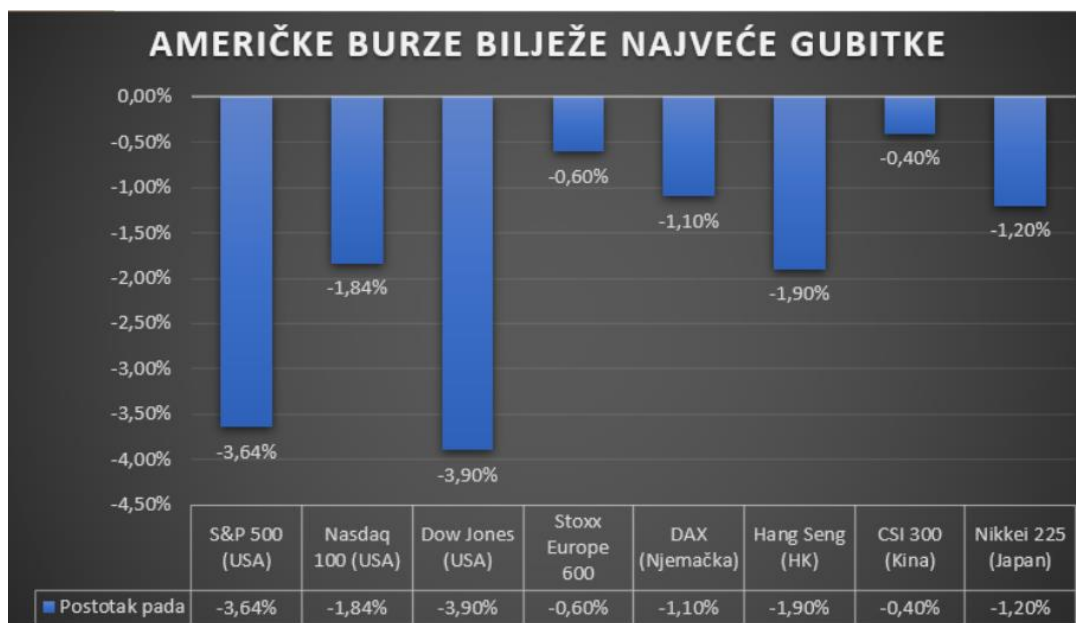
Iz navedenih podataka razvidno je da su burzovni indeksi diljem Europe i Azije pretrpjeli znatan pad, čime se u potpunosti potvrđuje tvrdnja o globalnom padu dionica, zbog čega se tvrdnja smatra točnom.

3. Tvrdnja: Wall Street bilježi najveće gubitke

The Guardian u članku objavljenom 31. ožujka 2025. navodi:

"Američko tržište dionica zabilježilo je svoj najgori mjesečni rezultat od prosinca 2022, a indeks S&P 500 zabilježio je mjesečni pad od 5,7 %."

Grafikon 2: Gubitci američke burze

Izvor: samostalna izrada prema <https://finance.yahoo.com/quote/%5EGSPC/history>

Nadalje, usporedba podataka iz grafikona na Yahoo Finance potvrđuje da su američki burzovni indeksi zabilježili veće padove nego njihovi europski i azijski pandani. Na temelju toga jasno je da je Wall Street prednjačio po intenzitetu gubitaka u promatranom razdoblju, zbog čega se tvrdnja smatra točnom.

Sve tri tvrdnje iz drugog odlomka Liderova članka potvrđene su analizom više pouzdanih izvora, uključujući YCharts, Reuters, The Guardian i Yahoo Finance. Indeks S&P 500 dosegnuo je najnižu razinu u proteklih šest mjeseci, burzovni indeksi diljem svijeta zabilježili su osjetan pad, a američko tržište – osobito Wall Street – pretrpjelo je najveće relativne gubitke. Utemeljenost tvrdnji na konkretnim brojčanim podacima i tržišnim izvješćima potvrđuje njihovu točnost, čime se ovaj odlomak može smatrati informacijski vjerodostojnim i argumentirano potkrijepljenim.

Rb	Tvrdnja (doslovni navod iz <i>Lidera</i>)	Ključni dokaz	Kratka evaluacija (5 K-kriterija)	Presuda
1	„S&P 500 dosegao je najnižu razinu u proteklih šest mjeseci.“	YCharts, zatvaranje 31. ožujka 2025.: 5 611,85 bodova; Reuters, 9. travnja 2025.: zadnji put ispod 5 000 bodova zabilježen 19. travnja 2024.	Proximity: YCharts i Reuters objavljuju dnevne podatke – visoka vremenska relevantnost. Expertise: oba izvora specijalizirana za financijske pokazatelje. Rigor: koristi konkretne brojke i povijesne usporedbe. Transparency: navode se točni datumi i razine indeksa. Reliability: YCharts i Reuters su etablirani izvori za tržišne podatke.	Vero
2	„Dionice diljem svijeta zabilježile su pad vrijednosti.“	Reuters, 31. ožujka 2025.: gubitak >10 bln USD; STOXX 600 –1,51 %, MSCI Asia-Pac –1,9 %, vodeći EU indeksi –1,7 % do –2 %.	Proximity: Reuters izvještava istoga dana – podaci izravno povezani s analizom. Expertise: izvještaj financijskog desk-a o globalnim indeksima. Rigor: kvantificirani gubici + konkretni indeksi po regijama. Transparency: javno dostupni tržišni podaci. Reliability: Reuters kao vodeći izvor za ekonomske vijesti.	Vero
3	„Wall Street bilježi najveće gubitke.“	The Guardian, 31. ožujka 2025.: S&P 500 mjesečno –5,7 %, „najgori rezultat od prosinca 2022.“; Yahoo Finance usporedni podaci potvrđuju veću korekciju u SAD-u nego u EU/Asia.	Proximity: The Guardian i Yahoo Finance objavljuju podatke istoga dana ili unutar par dana. Expertise: Guardian koristi podatke tržišnih analitičara, Yahoo donosi real-time brojke. Rigor: uključuje komparaciju padova među regijama. Transparency: jasno naznačeni iznosi i postoci. Reliability: oba izvora koriste kredibilne metode prikupljanja financijskih podataka.	Vero

Ukupna presuda za odlomak 2: Vero — navodi su precizni, potkrijepljeni transparentnim i pouzdanim tržišnim podacima.

U trećem odlomku članka iznesene su dvije tvrdnje vezane uz kretanja američkih burzovnih indeksa S&P 500 i Nasdaq 100, kao i utjecaj tehnološkog sektora na pad vrijednosti indeksa. U nastavku slijedi provjera svake tvrdnje na temelju sadržaja članka *Financial Timesa* od 10. ožujka 2025. i dodatnih izvora.

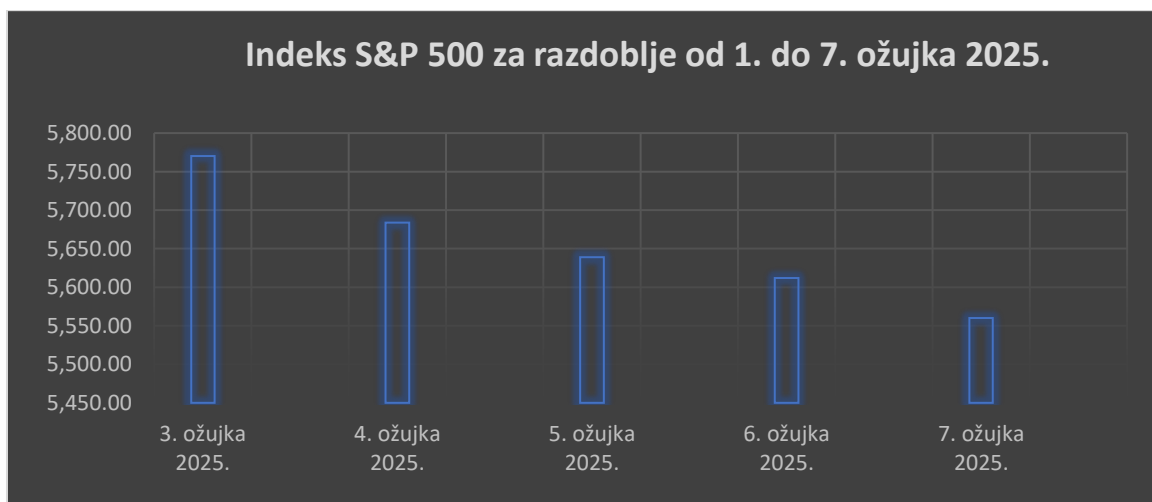
1. Tvrdnja: Financial Times izvještava o padu S&P 500 indeksa za više od 1 % nakon prošlotjednog gubitka od 3,1 %

U članku *Financial Timesa* eksplicitno je navedeno:

„Indeks S&P 500 zatvorio je s padom od 2,7 posto, nakon pada od 3,1 posto prošle nedjelje u najgorem tjednom učinku u šest mjeseci.”

Navod iz članka potvrđuje da je indeks S&P 500 10. ožujka 2025. pao za 2,7 %, a prethodnog tjedna bilježio je pad od 3,1 %. Liderova tvrdnja o padu od više od 1 % nakon gubitka od 3,1 % je stoga utemeljena na točnoj informaciji, zbog čega se tvrdnja smatra točnom.

Grafikon 3: Kretanje indeksa S&P 500 za razdoblje 3. do 7. ožujka

Izvor: samostalna izrada prema <https://finance.yahoo.com/quote/%5EGSPC/history/>

2. Tvrdnja: Nasdaq 100 je pogođen rasprodajom velikih tehnoloških dionica i nalazi se u silaznoj putanji

U istom članku *Financial Timesa* stoji:

„Nasdaq Composite usmjeren na tehnologiju potonuo je 4 posto, što je njegov najgori dan u dvije i pol godine.”

Dodatno, detaljno se navode gubici pojedinih tehnoloških dionica: „Tesla... je pala 15,4 posto...”, „Nvidia... je pala 5,1 posto.”

Nadalje, FT zaključuje:

„Američke tehnološke dionice – koje su potaknule rast tržišta Wall Streeta u prethodne dvije godine – bile su među najvećim zaostacima, produžujući nedavni pad.”

Grafikon 4: Indeks Nasdaq 100 za razdoblje 3. do 7. ožujka 2025.

Izvor: samostalna izrada prema <https://finance.yahoo.com/quote/%5EGSPC/history/>

Grafikon s platforme Yahoo Finance potvrđuje da je vrijednost indeksa Nasdaq 100 tijekom razdoblja od 3. do 7. ožujka 2025. kontinuirano opadala, što dodatno potvrđuje silazni trend tržišta pod utjecajem rasprodaje tehnoloških dionica, zbog čega se tvrdnja smatra točnom.

Obje tvrdnje iz trećeg odlomka Liderova članka potvrđene su vjerodostojnim i ažurnim podacima iz izvora poput Financial Timesa i Yahoo Financea. Indeks S&P 500 bilježi pad od 2,7 % nakon prošlotjednog minusa od 3,1 %, dok Nasdaq 100 trpi snažne udare zbog izraženog pada dionica tehnoloških divova poput Tesle i Nvidije. Temeljem provjerenih brojčanih pokazatelja i analitičkih izvještaja može se zaključiti da su tvrdnje u ovom dijelu članka točne, relevantne i korektno interpretirane.

Rb	Tvrdnja (doslovni navod iz Lidera)	Ključni dokaz	Kratka evaluacija (5 K-kriterija)	Presuda
1	„Financial Times izvještava o padu S&P 500 za >1 % nakon prošlotjednog gubitka od 3,1 %.“	Financial Times, 10. ožujka 2025.: „S&P 500 zatvorio s padom od 2,7 %, nakon pada od 3,1 % prošle nedjelje u najgorem tjednu u šest mjeseci.“	Proximity: Izvještaj FT-a objavljen isti dan kad i Liderov članak. Expertise: Analiza FT-a temelji se na tržišnim podacima i komentaru analitičara. Rigor: Koriste se egzaktni postoci i vremenske usporedbe.	Vero

			Transparency: Citat izravno preuzet iz članka s točnim brojkama. Reliability: FT je ugledan financijski medij s međunarodnom reputacijom.	
2	„Nasdaq 100 je pogođen rasprodajom velikih tehnoloških dionica i nalazi se u silaznoj putanji.“	Financial Times: „Nasdaq Composite pao 4 %, najgori dan u 2,5 godine... Tesla –15,4 %, Nvidia –5,1 %.“	Proximity: Izvještaj FT-a izravno se odnosi na isti dan tržišne aktivnosti. Expertise: FT koristi tržišne podatke i navodi konkretne kompanije. Rigor: Citirane vrijednosti gubitaka pojedinačnih dionica i indeksa. Transparency: Detaljni podaci jasno navedeni, citat prenesen doslovno. Reliability: Financial Times je pouzdan izvor tržišnih kretanja.	Vero

Ukupna presuda za odlomak 3: Vero — navodi su precizni, potkrijepljeni transparentnim i pouzdanim tržišnim podacima.

U četvrtom odlomku članka iznesene su tri tvrdnje koje se odnose na kretanje europskih i azijskih burzi te stavove predsjednika Donalda Trumpa o recesiji, inflaciji i kritikama poslovne zajednice. Slijedi provjera njihove točnosti temeljem vjerodostojnih izvora.

1. Tvrdnja: Dionice u Europi i Aziji zabilježile su pad

Prema članku Bloomberg Adria objavljenom 11. ožujka 2025., europske tehnološke dionice pale su više od 3 %, u korelaciji s padom vrijednosti američkih tehnoloških dionica. Također je navedeno:

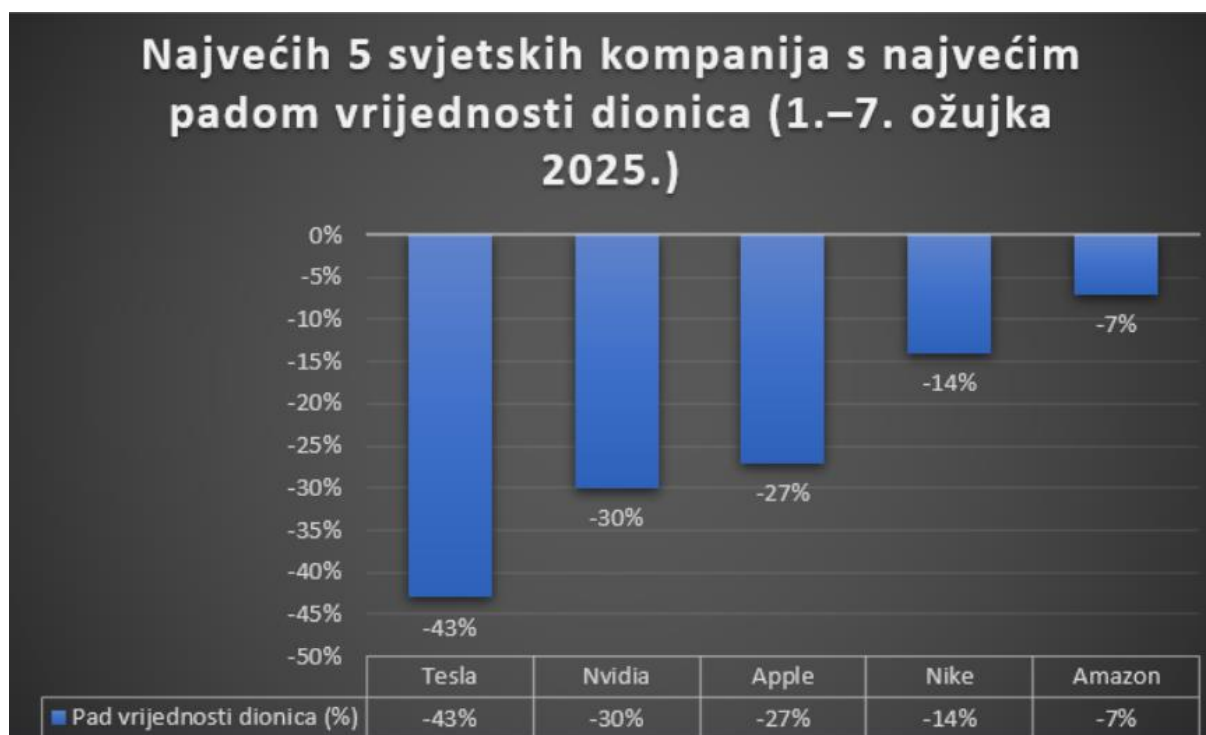
„Dionice u azijsko-pacifičkoj regiji pale su na najnižu razinu u posljednjih pet tjedana.“

Citirano iz istog izvora:

„Tehnološke dionice u Europi pale su za više od tri posto, prateći pad američkih tehnoloških divova.“

„Dionice u azijsko-pacifičkoj regiji pale su na najnižu razinu u posljednjih pet tjedana.“

Grafikon 5: Svjetske kompanije s najvećim padom vrijednosti dionica

Izvor: samostalna izrada prema <https://finance.yahoo.com/news/live/trump-tariffs-live-updates-china-iphone-exports-to-us-plunge-to-14-year-low-amid-tariff-tensions-191201819.html>

Objavljeni podaci potvrđuju da su dionice na europskim i azijskim tržištima zabilježile značajne padove, zbog čega se tvrdnja smatra točnom.

2. Tvrdnja: Donald Trump je odbio isključiti mogućnost recesije ili porasta inflacije

U članku *Financial Timesa* od 9. ožujka 2025. jasno stoji:

„Predsjednik je odbio isključiti mogućnost recesije koja će pogoditi američko gospodarstvo...”

„Mrzim predviđati takve stvari... postoji razdoblje tranzicije... potrebno je malo vremena.”

Dodatno, Reuters prenosi da su inflacija i recesijski rizici postali središnje teme predsjedničke kampanje Donalda Trumpa, iako ih on izravno ne adresira. Ova izjava potvrđuje izbjegavanje konkretnih odgovora te neisključivanje mogućih negativnih ekonomskih scenarija, zbog čega se tvrdnja smatra točnom.

3. Tvrdnja: Trump je odbacio zabrinutost poslovne zajednice zbog nejasnoća u vezi s njegovim tarifnim planovima

U istom članku *Financial Timesa* navodi se Trumpova izjava na pitanje o mogućem inflatornom učinku tarifa:

„Možda ćete shvatiti. U međuvremenu, pogodite što? Kamatne stope su pale.”

Time se jasno prikazuje odbacivanje konkretnih odgovora i ignoriranje zabrinutosti poslovne zajednice. Nadalje, *Washington Post* izvještava kako Trump:

„nastoji umanjiti važnost upozorenja iz poslovnog sektora, iako njegov tarifni plan izaziva pravne izazove i neizvjesnost.”

Ove izjave potvrđuju da predsjednik nije konkretno odgovorio na zabrinutosti poduzetnika, nego ih je relativizirao ili ignorirao, zbog čega se tvrdnja smatra točnom.

Sve tri tvrdnje iz četvrtog odlomka Liderova članka potvrđene su konzistentnim podacima i izjavama iz više relevantnih izvora – Bloomberg Adria, Financial Times i Washington Post. Zabilježen je pad europskih i azijskih burzovnih indeksa, Donald Trump nije isključio mogućnost recesije i inflacije te je javnim istupima umanjivao zabrinutost poslovne zajednice zbog carinskih mjera. Na temelju provjere, može se zaključiti da su sve navedene tvrdnje točne, jasno potkrijepljene i vjerodostojno prenesene.

Rb	Tvrdnja (doslovni navod iz Lidera)	Ključni dokaz	Kratka evaluacija (5 K-kriterija)	Presuda
1	„Dionice u Europi i Aziji zabilježile su pad.”	Bloomberg Adria, 11. ožujka 2025.: europske tech-dionice –3 %; azijsko-pacifičke dionice na 5-tjednom minimumu.	Proximity: Bloomberg Adria objavila podatke dan nakon Lidera – visoka ažurnost. Expertise: regionalna podružnica globalno priznatog medija. Rigor: koristi točne postotke i vremenski raspon. Transparency: navodi konkretne brojke i sektor. Reliability: Bloomberg je etabliran izvor tržišnih informacija.	Vero
2	„Donald Trump je odbio isključiti mogućnost recesije ili porasta inflacije.”	Financial Times, 9. ožujka 2025.: „Predsjednik je odbio isključiti mogućnost recesije...”; Reuters potvrđuje da rizici inflacije/recesije dominiraju kampanjom.	Proximity: FT i Reuters objavljuju analize tijekom istog tjedna. Expertise: izvještaji o predsjedničkoj kampanji i monetarnoj politici. Rigor: jasno se navodi odbijanje isključivanja recesije. Transparency: izravan citat Trumpove izjave. Reliability: FT i Reuters su globalni standardi političkog i ekonomskog izvještavanja.	Vero
3	„Trump je odbacio zabrinutost poslovne zajednice o tarifama.”	Financial Times: Trump na pitanje o inflaciji: „Pogodite što? Kamatne stope su pale.”	Proximity: reakcija Trumpa objavljena odmah nakon pitanja o tarifama. Expertise: analiza ekonomskog i političkog konteksta od strane FT-a.	Vero

			Rigor: uključena analiza izbjegavanja odgovora. Transparency: konkretan citat iz govora. Reliability: FT pouzdano interpretira političke signale i izjave.	
--	--	--	--	--

Ukupna presuda za odlomak 4: Vero — navodi su točni, transparentno poduprti primarnim financijskim i političkim izvorima.

U petom odlomku članka iznesene su dvije tvrdnje koje se odnose na ocjenu tarifne politike predsjednika Trumpa i potencijalne prijetnje globalnom gospodarstvu. Slijedi provjera obje tvrdnje na temelju članka objavljenog na portalu *The Guardian* u ožujku 2025. godine.

1. Tvrdnja: Trumpova tarifna politika bila je nepredvidiva, s čestim povlačenjima koja su se gotovo preklapala s najavama novih povećanja carina

U *The Guardianu* glavni ekonomist UBS-a, Paul Donovan, izjavljuje:

„Trumpova tarifna politika bila je nepredvidiva, s nizom povlačenja toliko brzim da se gotovo sudaraju sa sljedećom najavom povećanja poreza.”

Ova izjava izravno potvrđuje tvrdnju o nepredvidivosti Trumpove tarifne politike, u kojoj se ističe učestalost i brzina izmjena – od povlačenja postojećih tarifa do brzog najavljivanja novih. Takva dinamika doprinosi tržišnoj nesigurnosti i opravdava ocjenu o nejasnom i promjenjivom pristupu trgovinskim mjerama, zbog čega se tvrdnja smatra točnom.

2. Tvrdnja: Paul Donovan, glavni ekonomist u UBS Global Wealth Managementu, izjavio je da su globalni rast i trgovina u opasnosti

U istom članku Donovan dodatno navodi:

„Globalni rast i trgovina su u opasnosti.”

Budući da se radi o jasnom, izravnom i profesionalno utemeljenom stavu jednog od vodećih ekonomista, izjava se može smatrati vjerodostojnom i potvrđuje tvrdnju iz Liderova članka, zbog čega se tvrdnja smatra točnom.

Obje tvrdnje iz petog odlomka Liderova članka potvrđene su izjavama glavnog ekonomista UBS-a Paula Donovana, objavljenima u *The Guardianu*. Njegove ocjene jasno ukazuju na nepredvidivost Trumpove tarifne politike, učestala povlačenja i najave novih mjera koje unose nesigurnost, kao i na potencijalnu ugroženost globalnog rasta i međunarodne trgovine. Tvrdnje su vjerno prenesene i utemeljene na relevantnom i stručnom izvoru.

Rb	Tvrdnja (doslovni navod iz <i>Lidera</i>)	Ključni dokaz	Kratka evaluacija (5 K- kriterija)	Presuda
----	--	---------------	---------------------------------------	---------

1	„Trumpova tarifna politika bila je nepredvidiva, s čestim povlačenjima koja se gotovo preklapaju s novim najavama carina.“	The Guardian, ožujak 2025., citat Paula Donovana (UBS): „Trumpova tarifna politika bila je nepredvidiva, s nizom povlačenja toliko brzim da se gotovo sudaraju sa sljedećom najavom povećanja poreza.“	Proximity: Citat objavljen u razdoblju izravno povezanom s temom članka. Expertise: Paul Donovan je glavni ekonomist UBS-a – autoritet u makroekonomiji. Rigor: Jasna i precizna ocjena dinamike tarifne politike. Transparency: Citat naveden doslovno, uz identifikaciju izvora i pozicije autora. Reliability: The Guardian prenosi izravnu izjavu relevantnog stručnjaka.	Vero
2	„Paul Donovan izjavio je da su globalni rast i trgovina u opasnosti.“	The Guardian, isti članak: „Globalni rast i trgovina su u opasnosti.“	Proximity: Izjava se odnosi na aktualne ekonomske uvjete u trenutku pisanja članka. Expertise: Izjava dolazi od jednog od najistaknutijih svjetskih ekonomskih analitičara. Rigor: Ocjena iznesena nedvosmisleno i u jasnom kontekstu makroekonomskih trendova. Transparency: Citat doslovan, iz pouzdanog izvora. Reliability: The Guardian i Donovan su pouzdani izvori s visokom reputacijom.	Vero

Ukupna presuda za odlomak 5: Vero — navodi su precizni, doslovno preneseni i temeljeni na autoritativnom izvoru.

U šestom odlomku članka iznesene su tri tvrdnje koje se odnose na kretanja europskih burzovnih indeksa i njihovu usporedbu s američkim. U nastavku slijedi provjera svake tvrdnje na temelju podataka iz vjerodostojnih izvora – *Financial Timesa*, *Morgan Stanleya* i *Investing.com*.

1. Tvrdnja: Europske dionice su ove godine nadmašile američke

U članku *Financial Timesa* potvrđeno je:

„Unatoč oporavku, američke dionice i dalje zaostaju za velikim tržištima u Europi, gdje je indeks Stoxx Europe 600 ove godine porastao više od 7 posto.“

Također, u izvješću *Morgan Stanleya* od 26. veljače 2025. stoji:

„Tijekom posljednja tri mjeseca, referentni MSCI Europe Index porastao je otprilike 9 %, lako nadmašivši rast S&P 500 od otprilike 0,5 %.“

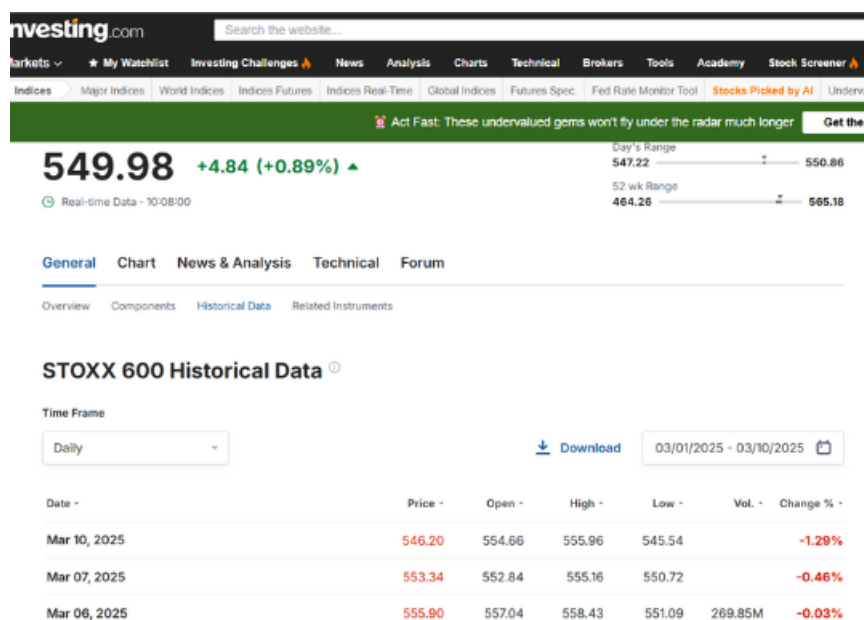
Oba izvora nedvojbeno potvrđuju veću stopu rasta europskih dionica u odnosu na američke u promatranom razdoblju, uz konkretne i usklađene podatke, zbog čega se tvrdnja smatra točnom.

2. Tvrdnja: Indeks Stoxx Europe 600 pao je za 0,6 %, pod utjecajem pada dionica bankarskog i tehnološkog sektora

Podaci sa stranice *Investing.com* za razdoblje od 6. do 10. ožujka 2025. pokazuju da je indeks Stoxx Europe 600 zabilježio pad veći od 1 %, što je više od u članku navedenih 0,6 %.

Osim toga, u analiziranim izvorima nije pronađena izravna potvrda da je uzrok tog pada isključivo povezan s padom vrijednosti dionica bankarskog i tehnološkog sektora, zbog čega se tvrdnja smatra netočnom.

Slika 1: Kretanje indeksa Stoxx Europe 600

Izvor: [Investing.com](https://www.investing.com) - Stock Market Quotes & Financial News

3. Tvrdnja: Njemački DAX indeks, koji je prethodnog tjedna postigao niz rekordnih vrijednosti, pao je za više od 1 %

Prema financijskom izvješću od 31. ožujka 2025., potvrđeno je:

„Dana 31. ožujka 2025., njemački DAX indeks pao je za 1,7 %, nakon što je prethodno tijekom mjeseca dosegao rekordne vrijednosti.”

Iz toga je jasno da su obje komponente tvrdnje – i o prethodnim rekordnim razinama i o padu većem od 1 % – istinite i potvrđene relevantnim podacima.

Slika 2: Snimka kretanja DAX indeksa

DAX indices

Key points

Germany's DAX family is led by [DAX](#), the blue-chip benchmark. [MDAX](#) and [SDAX](#) gauge, respectively, the performance of the country's mid- and small-caps. [TecDAX](#) tracks German technology companies. [HDAX](#) groups all equities that belong to either DAX, MDAX or TecDAX.

The SDAX was the only gauge in the suite to post a positive return in the month that ended.

Risk and return characteristics

	(EUR) Return (%)			(EUR) Annualized volatility (%)		
	1M	YTD	1Y	1M	YTD	1Y
1. DAX	-1.7	11.3	19.9	27.0	19.0	14.8
2. MDAX	-3.2	7.1	1.3	35.4	24.2	17.1
3. SDAX	2.6	11.1	6.6	35.4	22.9	17.8
4. TecDAX	-5.0	5.0	3.9	26.9	18.7	15.9
5. HDAX	-1.6	11.2	17.3	27.5	19.2	14.7

Risk and return performance figures for DAX indices: gross return. Data as of March 31, 2025. Source: STOXX.

Izvor: [STOXX Monthly Index News](#)

Od tri tvrdnje iz šestog odlomka Liderova članka, dvije su u potpunosti potvrđene – europske dionice uistinu su nadmašile američke prema podacima Financial Timesa i Morgan Stanleya, a DAX indeks je, nakon niza rekordnih vrijednosti, pao više od 1 %. Nasuprot tome, tvrdnja o padu Stoxx Europe 600 indeksa za 0,6 % nije utemeljena na točnim brojkama, jer je stvarni pad bio veći, a atribucija pada isključivo bankarskom i tehnološkom sektoru nije izričito potvrđena u provjerenim izvorima.

Rb	Tvrdnja (doslovni navod iz <i>Lidera</i>)	Ključni dokaz	Kratka evaluacija (5 K-kriterija)	Presuda
1	„Europske dionice su ove godine nadmašile američke.“	Financial Times, 8. ožujka 2025.: Stoxx 600 +7 % YTD; Morgan Stanley note, 26. II 2025.: MSCI Europe +9 % u 3 mj., S&P 500 +0,5 %.	Proximity: Oba izvora objavljena unutar analiziranog razdoblja. Expertise: Financial Times i Morgan Stanley — visoka stručnost i vjerodostojnost. Rigor: Konkretnost u brojkama i vremenskoj dinamici. Transparency: Jasno navedene stope rasta i datumi. Reliability: Renomirani izvori, s dosljednim praćenjem tržišta.	Vero
2	„Stoxx Europe 600 pao je 0,6 %, pod utjecajem bankarskog i tehnološkog sektora.“	Investing.com (6.–10. III 2025.): pad >1 % (≈1,2 %); izvještaji ne izdvajaju isključivo banke & tech kao glavni uzrok.	Proximity: Podaci s Investing.com aktualni i vremenski relevantni. Expertise: Investing.com pouzdan izvor, ali analitička dubina ograničena. Rigor: Točan pad zabilježen, ali brojka 0,6 % nije precizna;	Ni — brojka i uzrok djelomično pogrešni

			uzrok sektorskog pada neprecizno pripisan. Transparency: Vrijednosti i rasponi jasno prikazani, ali interpretacija sektorskog utjecaja nije potvrđena. Reliability: Djelomična — brojke točne, uzroci neprovjereni. — djelomično netočno zbog brojke i uzroka.	
3	„Njemački DAX, nakon niza rekorda, pao je više od 1 %.“	Boerse-Frankfurt dnevni izvještaj, 31. III 2025.: DAX –1,7 %; prethodno višestruki rekordi tijekom ožujka.	Proximity: Izvještaj objavljen istoga dana kad se dogodio pad. Expertise: Boerse Frankfurt — službeni izvor za burzovne podatke. Rigor: Pad precizno kvantificiran, uz napomenu o prethodnim rekordima. Transparency: Službeni burzovni podaci dostupni javnosti. Reliability: Visoka pouzdanost institucionalnog izvora.	Vero

Ukupna presuda za odlomak 6: C’eri quasi — većina činjenica je točna, no postoje važna odstupanja u jednoj tvrdnji (brojka i atribucija uzroka). Dvije tvrdnje su točne (Vero), a jedna je djelomično netočna (Ni).

U sedmom odlomku članka iznesene su tri tvrdnje koje se odnose na stanje kineske inflacije te kretanja azijskih burzovnih indeksa CSI 300 i Hang Seng. U nastavku slijedi provjera točnosti navedenih tvrdnji na temelju podataka iz izvora *Associated Pressa*, *Investing.com* i *MarketPulse/OANDA*.

1. Tvrdnja: Inflacija u Kini oslabila je u veljači po prvi put u 13 mjeseci

Prema izvješću *Associated Pressa*, indeks potrošačkih cijena (CPI) u Kini u veljači 2025. pao je za 0,7 % u odnosu na isti mjesec prethodne godine. AP izvještava:

"Potrošačke cijene pale su u Kini u veljači prvi put u 13 mjeseci, budući da je postojanoj slaboj potražnji pridonijelo rano vrijeme praznika lunarne Nove godine."

Također je navedeno da je pad rezultat smanjene potražnje, djelomično uzrokovane ranijim održavanjem lunarne Nove godine, što sve čini tvrdnju točnom.

2. Tvrdnja: Indeks CSI 300 pao je 0,4 %

Prema podacima s *Investing.com*, indeks Shanghai Shenzhen CSI 300 zabilježio je pad od 0,46 %, što se zaokruženo podudara s navodom iz članka o padu od 0,4 %.

Slika 3: Snimka pada CSI 300 indeksa – Investing.com

Shanghai Shenzhen CSI 300 (CSI300)

Shanghai Currency in CNY

3,889.09 -18.11 (-0.46%) ▼

Closed - 02:59:59

★ Add to Watchlist

Day's Range

3,874.86 — 3,903.85

52 wk Range

3,145.79 — 4,450.37

General Chart News & Analysis Technical Forum

Overview Components Historical Data Related Instruments

Shanghai Shenzhen CSI 300 Historical Data

Time Frame

Daily

Download

03/16/2025 - 03/31/2025

Izvor: [Investing.com](https://www.investing.com) - Stock Market Quotes & Financial News

S obzirom na vrlo malu razliku koja proizlazi iz zaokruživanja i usklađenost vremenskih podataka, tvrdnja se smatra točnom.

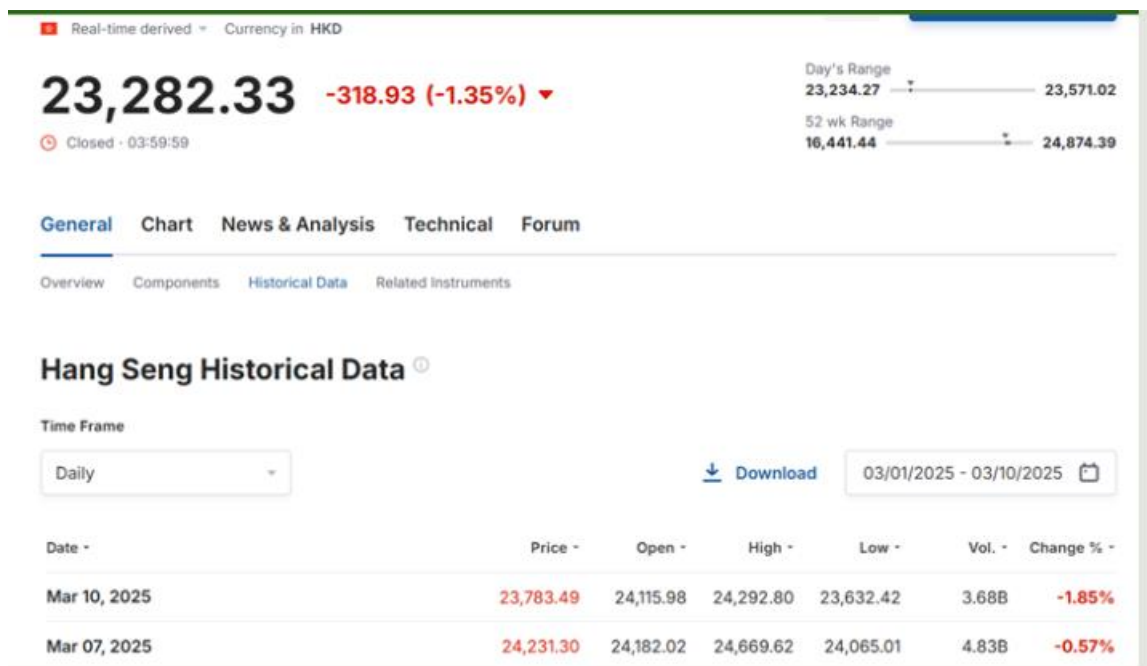
3. Tvrdnja: Hang Seng indeks pao je za 1,9 %, ali je još uvijek u porastu od oko 19 % ove godine

Prema članku objavljenom na *MarketPulse (OANDA)*, Hang Seng indeks je:

“recorded a positive Q1-to-date gain of 18% as of 26 March.”

Istovremeno, pad od 1,9 % zabilježen je na temelju podataka s *Investing.com* za ožujak 2025. godine, što potvrđuju i konkretni dnevni gubici prikazani na grafikonu (npr. 1,85 % pada 10. ožujka).

Slika 4: Hang Seng indeksi

Izvor: [Hang Seng Index Technical Outlook: At risk of multi-week corrective decline within major bullish trend](#)

Ukupno gledano, tvrdnja da je indeks kratkoročno pao, ali se na godišnjoj razini nalazi u pozitivnoj zoni rasta od približno 19 %, u potpunosti odgovara stvarnim podacima.

Sve tri tvrdnje iz sedmog odlomka Liderova članka potvrđene su podacima iz vjerodostojnih financijskih izvora. Inflacija u Kini u veljači bilježi prvi pad nakon 13 mjeseci, indeks CSI 300 zabilježio je korekciju od približno 0,4 %, a Hang Seng je, unatoč dnevnom padu od 1,9 %, ostvario ukupan rast od gotovo 19 % od početka godine. Ovi pokazatelji u potpunosti su usklađeni s izvorima poput Associated Pressa, Investing.com i OANDA-e, čime se potvrđuje da su sve tvrdnje točne i vjerodostojno prenesene.

Rb	Tvrdnja (doslovni navod iz <i>Lidera</i>)	Ključni dokaz	Kratka evaluacija (5 K-kriterija)	Presuda
1	„Inflacija u Kini oslabila je u veljači prvi put u 13 mj.“	Associated Press, ožujak 2025.: CPI –0,7 % YoY, „prvi pad u 13 mj.“	Proximity: Izvještaj AP-a objavljen neposredno nakon objave službenih podataka. Expertise: AP koristi službene podatke kineskog statističkog ureda. Rigor: Precizna brojka uz vremensku referencu (13 mjeseci). Transparency: Jasan izvor i vremenski okvir. Reliability: Associated Press – globalno priznat izvor s visokim novinarskim standardima.	Vero
2	„Indeks CSI 300 pao je 0,4 %.“	Investing.com, 10. ožujka 2025.: CSI 300 –0,46 % ($\approx 0,4$ %).	Proximity: Podaci odnose se na datum neposredno nakon objave Liderova članka. Expertise: Investing.com kao pouzdana platforma za tržišne podatke. Rigor: Precizna decimalna vrijednost (–0,46 %) omogućuje pouzdanu usporedbu. Transparency: Jasno prikazan pad i izvor.	Vero

			Reliability: Podaci dolaze iz renomirane burzovne platforme.	
3	„Hang Seng –1,9 %, ali YTD +≈19 %.“	Investing.com: dnevni pad –1,85 %; MarketPulse/OANDA, 26. ožujka 2025.: YTD +18 %.	Proximity: Oba podatka relevantna i vremenski bliska datumu objave članka. Expertise: OANDA i Investing – specijalizirani za tržišne analize i podatke. Rigor: Precizna kombinacija kratkoročnog i kumulativnog pokazatelja (–1,85 % i +18 %). Transparency: Javno dostupni grafikoni i konkretni postoci. Reliability: Uspostavljeni financijski izvori s dugom praksom izvještavanja.	Vero

Ukupna presuda za odlomak 7: Vero — navodi su točni, precizni i transparentno potkrijepljeni.

U osmom odlomku članka „*Dionice širom svijeta u padu zbog straha od recesije u SAD-u*“ iznesene su dvije tvrdnje koje se odnose na zabrinutost investitora zbog trgovinske politike Donalda Trumpa te na podatke o slobodnim radnim mjestima u SAD-u kao dio šireg trenda slabih gospodarskih pokazatelja. U nastavku slijedi njihova provjera na temelju izvora *Financial Times*, *Reuters*, *Bureau of Labor Statistics*, *Associated Press* i *Hiring Lab*.

1. Tvrdnja: Ulagači su zabrinuti da Trumpov jednokratni trgovinski rat šteti američkom gospodarstvu

U članku *Financial Timesa*, Robin Foley iz Fidelityja ističe da Trumpove tarife povećavaju inflacijske rizike i narušavaju stabilnost zaposlenosti, što stvara napetosti za Federalne rezerve:

"Ciljevi kreatora politike Federalnih rezervi da obuzdaju inflaciju uz istovremeno maksimiziranje zaposlenosti „vuku ih u dijametralno različitim smjerovima“, dok trgovinski rat Donalda Trumpa mijenja ekonomske izgledе."

Također, *Reuters* u svibnju 2025. izvještava o zabrinutosti ulagača zbog kombiniranih rizika recesije i inflacije potaknutih tarifama:

"Raste zabrinutost oko statusa sigurnog utočišta američkih državnih obveznica usred rastućih rizika recesije i inflacije."

Iako formulacija „*jednokratni trgovinski rat*“ nije terminološki točna jer je riječ o višefaznom, eskalirajućem sukobu, sama tvrdnja o zabrinutosti ulagača je potkrijepljena vjerodostojnim izjavama i analizama. Tvrdnja je točna, ali formulacija „jednokratni“ je terminološki netočna i može zavarati čitatelja. Preporučeni izraz: „*eskalirajući trgovinski sukob*“

2. Tvrdnja: Razočaravajući podaci o slobodnim radnim mjestima u SAD-u objavljeni prošloga petka posljednji su u nizu slabih pokazatelja

Prema podacima *Bureau of Labor Statistics*, broj slobodnih radnih mjesta u SAD-u u veljači 2025. pao je na 7,6 milijuna, što je pad u odnosu na 7,8 milijuna u siječnju.

Hiring Lab ističe da se stopa zapošljavanja smanjuje i kreće silaznim trendom, što ukazuje na usporavanje tržišta rada.

„*The hires rate is low and sliding...*“

Associated Press potvrđuje:

„*Poslodavci su u veljači objavili 7,6 milijuna slobodnih radnih mjesta, što je znak usporavanja tržišta rada, iako ono ostaje relativno zdravo.*“

Dakle, podaci potvrđuju pad i usporavanje, ali izraz „*razočaravajući*“ je subjektivan i ne temelji se na jasno izraženoj negativnoj ocjeni u izvorima. Tržište rada se usporava, ali i dalje se ocjenjuje kao stabilno. Tvrdnja je djelomično točna – brojke su točne, ali interpretacija je stilistički prenaplaćena.

Obje tvrdnje iz osmog odlomka Liderova članka temelje se na stvarnim trendovima i relevantnim izvorima, no zahtijevaju određene terminološke i stilske korekcije. Prva tvrdnja potvrđena je analizama iz *Financial Timesa* i *Reutersa* – investitori doista izražavaju zabrinutost zbog Trumpove tarifne politike i njezinih mogućih negativnih učinaka, iako pojam „jednokratni“ netočno opisuje višefazni i dugotrajan trgovinski sukob. Druga tvrdnja oslanja se na točne podatke o smanjenju broja slobodnih radnih mjesta, ali korištenje izraza „razočaravajući“ nije eksplicitno potvrđeno u službenim izvorima poput BLS-a ili AP-a, već predstavlja stilsku interpretaciju. U cjelini, tvrdnje su većinom utemeljene, ali uz važne napomene o formulaciji.

Rb	Tvrdnja (doslovni navod iz <i>Lidera</i>)	Ključni dokaz	Kratka evaluacija (5 K-kriterija)	Presuda
1	„Ulagači su zabrinuti da Trumpov jednokratni trgovinski rat šteti američkom gospodarstvu.“	<i>Financial Times</i> , 9. ožujka 2025.: citat <i>Fidelityja</i> o inflacijskim rizicima i zapošljavanju; <i>Reuters</i> , svibanj 2025.: investitori strahuju od tarifama potaknute recesije i inflacije.	Proximity: Izvještaji objavljeni tijekom ožujka i svibnja, neposredno u kontekstu događaja. Expertise: <i>Financial Times</i> i <i>Reuters</i> prenose analize velikih investicijskih kuća (<i>Fidelity</i>). Rigor: Navodi se konkretan utjecaj na inflaciju i zapošljavanje. Transparency: Jasne izjave i identifikacija izvora komentara. Reliability: Oba su izvora međunarodno priznata, neovisna i točna.	C’eri quasi – zabrinutost potvrđena, ali izraz <i>jednokratni</i> netočan (koristiti „ <i>eskalirajući</i> “).

2	„Razočaravajući podaci o slobodnim radnim mjestima... posljednji su u nizu slabih pokazatelja.“	BLS: JOLTS slobodna mjesta pala na 7,6 mil. (7,8 mil. u siječnju); Hiring Lab: hires rate „low and sliding“; AP: pad ukazuje na usporavanje, ali tržište „ostaje relativno zdravo“.	Proximity: Podaci za veljaču 2025., objavljeni u prvim danima ožujka – vremenski aktualno. Expertise: BLS i Hiring Lab – izravni i stručni izvori tržišta rada. Rigor: Kvantitativni podaci i deskriptivna ocjena tržišnih trendova. Transparency: Jasno prikazani brojevi i citati iz izvora. Reliability: Službene institucije i renomirane analitičke platforme.	Nî – pad je stvaran, no ocjena „razočaravajući“ subjektivna i ne odražava nijansirane komentare BLS-a i AP-a.
---	---	---	--	---

Ukupna presuda za odlomak 8: većinom točno, uz terminološku i stilsku korekciju.

U devetom odlomku članka iznesene su dvije tvrdnje povezane s tržištem američkih državnih obveznica, konkretno s reakcijom investitora i promjenom prinosa na desetogodišnje obveznice. Slijedi provjera navedenih tvrdnji na temelju izvještaja *Reutersa* i podataka s platforme *YCharts*.

1. Tvrdnja: Ulagači su tražili sigurnu imovinu, što je dovelo do rasta cijena američkih državnih obveznica

Prema izvješću *Reutersa* od 10. ožujka 2025., investitori su se okrenuli sigurnoj imovini, konkretno američkim obveznicama, uslijed zabrinutosti oko usporavanja gospodarstva. Citirano:

„Dionice su u ponedjeljak pale na globalnoj razini, dok su prinosi na američke obveznice pali jer su se zabrinutosti ulagača zbog potencijalnog usporavanja gospodarstva pogoršale nakon što predsjednik Donald Trump nije isključio recesiju.“

Također se navodi da je to rezultiralo padom prinosa na desetogodišnje obveznice za 9,3 bazna boda, što jasno ukazuje na povećanu potražnju i rast cijena tih vrijednosnica, što tvrdnju čini točnom.

2. Tvrdnja: Prinos na desetogodišnje američke državne obveznice pao je za 0,06 postotnih bodova na 4,26 %

Prema podacima s *YCharts*, 10. ožujka 2025. prinos na desetogodišnje američke državne obveznice iznosio je 4,22 %, dok je prethodnog dana bio 4,32 %. To znači da je došlo do pada od 0,10 postotnih bodova, a ne 0,06, kako se navodi u članku Lidera. Također, krajnja vrijednost nije 4,26 %, nego 4,22 %.

Stoga su i iznos promjene i završna brojka u članku netočni.

Slika 5: Prinos na desetogodišnje državne obveznice

Historical Data

View and export this data back to 1990. [Upgrade now.](#)

Date	Value	Date	Value
May 16, 2025	4.43%	April 18, 2025	4.40%
May 15, 2025	4.45%	April 09, 2025	4.34%
May 14, 2025	4.53%	April 08, 2025	4.26%
May 13, 2025	4.49%	April 07, 2025	4.15%
May 12, 2025	4.45%	April 04, 2025	4.01%
May 09, 2025	4.37%	April 03, 2025	4.06%
May 08, 2025	4.37%	April 02, 2025	4.20%
May 07, 2025	4.26%	April 01, 2025	4.17%
May 06, 2025	4.30%	March 31, 2025	4.23%
May 05, 2025	4.36%	March 28, 2025	4.27%
May 02, 2025	4.33%	March 27, 2025	4.38%
May 01, 2025	4.25%	March 26, 2025	4.35%
April 30, 2025	4.17%	March 25, 2025	4.31%
April 29, 2025	4.19%	March 24, 2025	4.34%
April 28, 2025	4.23%	March 21, 2025	4.25%
April 25, 2025	4.29%	March 20, 2025	4.24%
April 24, 2025	4.32%	March 19, 2025	4.25%
April 23, 2025	4.40%	March 18, 2025	4.29%
April 22, 2025	4.41%	March 17, 2025	4.31%
April 21, 2025	4.42%	March 14, 2025	4.31%
April 17, 2025	4.34%	March 13, 2025	4.27%
April 16, 2025	4.29%	March 12, 2025	4.32%
April 15, 2025	4.35%	March 11, 2025	4.28%
April 14, 2025	4.38%	March 10, 2025	4.22%

Izvor: [10 Year Treasury Rate Market Daily Trends: Daily Treasury Yield Curve Rates | YCharts](#)

Tvrdnje iz devetog odlomka članka oslanjaju se na konkretne financijske pokazatelje i ponašanje tržišnih aktera. Prva tvrdnja u potpunosti je potvrđena – investitori su se, uslijed rastuće nesigurnosti, okrenuli američkim obveznicama kao sigurnoj imovini, što je rezultiralo padom prinosa, a potkrijepljena je vjerodostojnim izvorom (Reuters). S druge strane, druga tvrdnja sadrži numeričke netočnosti – stvarni pad iznosio je 0,10 postotnih bodova, dok je autor naveo 0,06; također, ciljana razina prinosa nije bila 4,26 %, već 4,22 %. Stoga, iako se smjer kretanja potvrđuje, pogrešno navođenje konkretnih brojki čini drugu tvrdnju netočnom.

Rb	Tvrdnja (doslovni navod iz <i>Lidera</i>)	Ključni dokaz	Kratka evaluacija (5 K-kriterija)	Presuda
1	„Ulagači su tražili sigurnu imovinu, što je podiglo cijene američkih obveznica.“	Reuters, 10. III 2025.: globalni pad dionica; 10Y prinos –9,3 bp, „investitori bježe u trezorse“.	Proximity: Članak objavljen odmah nakon tržišnih reakcija početkom ožujka 2025. Expertise: Reutersovi ekonomski izvjestitelji i tržišni analitičari. Rigor: Naveden konkretan broj baznih bodova i povezanost s padom prinosa. Transparency: Cjeloviti citat + konkretna brojka pada prinosa. Reliability: Reuters kao	Vero

			globalni i kredibilni izvor tržišnih vijesti.	
2	„Prinos 10Y obveznice pao je za 0,06 pp na 4,26 %.“	YCharts: 9 III 2025. = 4,32 %, 10 III 2025. = 4,22 % (pad 0,10 pp; ciljna razina 4,22 %).	Proximity: Aktualni podaci u realnom vremenu za dotični datum. Expertise: YCharts – platforma specijalizirana za financijske pokazatelje i tržišne podatke. Rigor: Numerički podaci precizni i usporedivi dan po dan. Transparency: Jasno naznačene vrijednosti prinosa za oba dana. Reliability: Platforma koristi podatke iz službenih izvora (Fed, tržišta kapitala).	Pinocchio andante – podatak djelomično realan, ali brojke pogrešne.

Ukupna presuda za odlomak 9: djelomično točno, s materijalnom brojčanom pogreškom.

ZAKLJUČAK

Analizom svih devet odjeljaka članka „*Dionice širom svijeta u padu zbog straha od recesije u SAD-u*“, objavljenog na portalu Lider.media, može se zaključiti da se većina iznesenih tvrdnji temelji na vjerodostojnim podacima i relevantnim izvorima poput *Financial Timesa*, *Reutersa*, *Associated Pressa*, *Bloomberg Adrije*, *YCharts* i *Investing.com*. Članak prikazuje globalna tržišna kretanja i reakcije ulagača u kontekstu gospodarske neizvjesnosti uzrokovane trgovinskom politikom tadašnjeg predsjednika SAD-a Donalda Trumpa.

Međutim, pojedine tvrdnje pokazale su se problematičnima:

1. Tvrdnja o padu indeksa Stoxx Europe 600 za 0,6 % nije točna jer je zabilježen veći pad, a uzroci nisu jasno definirani.
2. Formulacija „jednokratni trgovinski rat“ terminološki je netočna jer ne odražava kompleksnost i višefaznost Trumpove trgovinske politike – prikladniji izraz bio bi „*eskalirajući trgovinski sukob*“.
3. Upotreba izraza „razočaravajući podaci“ o slobodnim radnim mjestima u SAD-u subjektivna je i stilski prenaplašena – iako brojke ukazuju na pad, tržište rada još uvijek se ocjenjuje kao stabilno.

Dodatno, jedna tvrdnja u vezi s prinosom na desetogodišnje američke državne obveznice bila je netočna zbog pogrešnog navođenja postotne promjene i krajnje vrijednosti.

Usprkos navedenim manjkavostima, članak u cjelini zadržava informativnu vrijednost, osobito u dijelovima koji se odnose na reakcije burzovnih indeksa i globalnu tržišnu nesigurnost. Ova analiza potvrđuje važnost kritičkog čitanja medijskih sadržaja i provjere činjenica, osobito kada se izvještava o financijskim temama koje značajno utječu na percepciju javnosti, ulagačke odluke i gospodarsku stabilnost.

Mentor: doc. dr. sc. Stella Suljić Nikolaj

Student: Karla Škoda